

Sygn. akt II K 98/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Olga Tomaszczyk

Protokolant: Robert Graff

Przy udziale Prokuratora Katarzyny Skrzeczkowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lipca 2016r.

sprawy **J. W. zd. M.**

córki S. i M. zd. Ł.

urodzonej (...) w P.

oskarżonej o to, że:

w okresie od 16 września 2014r. do 30 marca 2015r. oraz od 30 czerwca 2015r. do 11 grudnia 2015r. w N. M.. uporczywie uchylała się od ciążącego na niej z mocy ustawy oraz postanowienia Sądu Rejonowego w N. D. (1)M.. sygn.. III RC 11/14 z dnia 14.02.2014r. i wyroku sygn.. III Rc 11/14 z dnia 2.06.2014r. obowiązku opieki poprzez nielożenie na utrzymanie małoletniej córki O. O. (1) przez co naraziła ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych

tj. o czyn z art. 209§1 k.k.

-o r z e k a-

I. ustalając, że oskarżona **J. W.** w ramach zarzuconego jej czynu dopuściła się popełnienia czynu z art. 209§ 1 kk i ustalając, że wina oskarżonej i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk i art. 67 § 1 kk warunkowo umarza postępowanie przeciwko **J. W.** na okres 2 (dwóch) lat próby;

II. na podstawie art. 67 § 3 kk orzeka wobec oskarżonej świadczenie pieniężne w wysokości 500 (pięćset) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

III. na podstawie art. 67 § 3 kk w związku z art. 72§1 pkt. 3 kk zobowiązuje oskarżoną do wykonywania na bieżąco ciążącego na niej obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniej O. O. (1),

IV. zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych, przejmując je w całości na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II K 98/16

UZASADNIENIE

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. ze związku z A. O. ma córkę O. O. (1).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim w sprawie III RC 11/14 z dnia 4 lutego 2014 roku zabezpieczono powództwo na czas trwania postępowania, zobowiązując J. W. do płacenia na rzecz córki O. O. kwoty 400 złoty miesięcznie do rąk A. O. do 15-go dnia każdego miesiąca. Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w N. D. (1) w sprawie(...) z dnia 2 czerwca 2014 roku oskarżona została zobowiązana do łożenia na rzecz córki O. kwoty 500 zł tytułem alimentów, płatnych do rąk A. O. do 10-go dnia każdego miesiąca poczynając od dnia 21 stycznia 2014 roku.

Z uwagi na fakt, że oskarżona J. W. nie wywiązywała się z obowiązku alimentacyjnego, wszczęto postępowanie egzekucyjne. Prowadzona przez Komornika S. przy Sądzie Rejonowym w Nowym Dworze Mazowieckim pod sygnatura (...) egzekucja okazała się bezskuteczna. A. O. złożył w O. P. (1) (...) wniosek o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz córki. W wyniku czego obowiązek alimentacyjny przejął zastępczo Burmistrz Miasta N. i w oparciu o decyzję z dnia 16 czerwca 2015 roku numer (...). (...)FA.06.2015 przyznano na rzecz uprawnionej O. O. (1) świadczenie w kwocie 500 zł miesięcznie.

Oskarżona w okresie objętym zarzutem nie łożyła na utrzymanie swojej córki. J. W. nie mieszkała z małoletnią O., nie interesowała się dzieckiem, nie odwiedzała dziecka ani w żaden inny sposób nie przyczyniała się do wychowania córki.

Tymczasem nawet pomimo przyznanych alimentów sytuacja materialna dziecka oskarżonej była zdecydowanie ciężka. Jej utrzymanie kosztowało A. O. bardzo wiele trudu, zwłaszcza, iż na jego utrzymaniu poza O., pozostaje 2,5- letni syn oraz partnerka która aktualnie nie pracuje. Nawet z wypłacanym świadczeniem środki z trudem wystarczały na utrzymanie rodziny. Koszty utrzymania oraz opłaty zabierały prawie całe uzyskiwane przez niego wynagrodzenie. Pozostała suma często nie wystarcza na zaspokojenie potrzeb czteroosobowej rodziny, często brakowało pieniędzy na podstawowe potrzeby, nie mówiąc o kosztach związanych z zakupem ubrań i nauką córki. A. O. w tym czasie korzystał z form z O. P. (1) (...) w postaci zasiłku celowego przyznawanego we wrześniu w kwocie 400 zł z przeznaczeniem na zakup podręczników szkolnych i opłatę energii elektrycznej oraz zasiłku celowego przyznawanego w grudniu w wysokości 250 zł na zakup żywności.

Oskarżona w okresie objętym zarzutem nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy. J. W. pracowała dorywczo, gdzie zarabiała 600 zł – 800 zł miesięcznie, ale były to prace krótkotrwałe. Aktualnie pracuje na podstawie umowy o pracę w firmie market – (...) sp. z o.o. w N. na stanowisku kasjer- sprzedawca i z tego tytułu uzyskuje dochód w wysokości 1850 zł miesięcznie .

J. W. ma 47 lat, posiada wykształcenie średnie. Oskarżona nie była dotychczas karana sędownie (k. 10 as) .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: zeznań świadków : A. O. (k.34v, 29-30as) oraz częściowo na wyjaśnieniach oskarżonej J. W. (k.46-446v, 28as, 30 as), a także dowodach nieosobowych: wniosku o ściąganie (k.1) decyzji Burmistrza Miasta (k. 2, 8-9) , odpisów wyroków sądowych (k.18, 19), pisma ZUS (k. 20), dokumentacji komorniczej (k. 3, 4, 7, 16-17), wezwania Ośrodka Pomocy (...) (k. 5,6) dokumentacji z Ośrodka Pomocy (...) (k.21,22, 25,26, 41, 42), kserokopii umowy o pracę (k.48 -50) dokumentacji UP (k.10-12) , informacji z systemu teleinformatycznego (k. 16—17as, 19-20as) oraz kary karnej (k. 53, 10 as).

Oskarżona J. W. przesłuchana w postępowaniu przygotowawczym przyznała się do dokonania zarzucanego jej czynu. Wyjaśniła, iż S. R. (1) w N. nałożył na nią alimenty na rzecz córki O. O. (1), dokładnej daty kiedy to miało miejsce nie pamięta. Córka mieszka z ojcem A. O. jej byłym partner. Miejsce zamieszkania córki zostało ustalone przez sąd tj. tam gdzie zamieszkuje ojciec, ponieważ nie stawiała się na ostatnią rozprawę. Wyjaśniła, iż nie wywiązywała się z obowiązku alimentacyjnego bo do 19 stycznia 2016 roku nie posiadała stałej pracy, posiadała prace dorywcze krótkotrwałe polegające min. na sprzątaniu – z których miała 600 zł – 800 zł. Podawała, że z tych pieniędzy musiała utrzymać siebie dlatego nie płaciła alimentów. Płaciła czynsz i wszystkie opłaty, gdy nie miała już pieniędzy to pożyczła od siostry. Wyjaśniła, że była zarejestrowana w P. bez prawa do zasiłku i nie miała żadnej propozycji. Podawała że zdarzyło się że zapomniała przelożyć kartę w urządzie i została wykreślona z listy, dlatego nie posiada ciągłości rejestracji w urządzie.

Oskarżona wyjaśniła, iż od dnia 19 stycznia 2016 roku pracuje jako kasjer sprzedawca, dlatego zobowiązuje się do płacenia alimentów. Podała, iż A. O. wielokrotnie uniemożliwiał jej kontakt z córką mówiąc że jej nie ma, gdzieś poszła. Od około roku pozwala na kontakt z O., jej starsza córka P. przywozi ją do jej domu, ma to miejsce 3-4 razy w miesiącu. Podała, że nie daje jej pieniędzy ale zdarza się że coś jej kupuje, jak ma pieniądze. Wyjaśniła, iż jak tylko będzie miała stałą pracę to będzie wywiązywała się z obowiązku alimentacyjnego.

W toku postępowania przez Sądem oskarżona przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Podała, iż w tamtym okresie nie mogła łążyć, gdyż nie pracowała i nie miała z czego płacić. Podała, że spotykała się z córką rzadziej, spotkania miały miejsce w pizzerii po szkole. Wyjaśniła, że nie dawała córce pieniędzy, mogła jej coś kupić, mogły to być ubrania, bo zawsze przed rokiem szkolnym kupowała córce ubrania. Oskarżona wskazała, że była zarejestrowana w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, nie korzystała pomocy z opieki społecznej, nie zwracała się o taką pomoc. Podała, że utrzymywała się z prac dorywczych – była to kwota 600zł – 800 zł. Wyjaśniła, że za mieszkanie płaci 250 zł, za światło 100 zł, łącznie opłaty to kwota 400 zł. Podała że w okresie (...) była chora na gruźlicę, jednak ZUS odrzucił jej wniosek o rentę. Podała, że obecnie komornik ściąga alimenty przez pracodawcę. Wyjaśniła również, iż nie została eksmitowana z mieszkania, mieszkanie było zadłużone ale nie na kwotę 20.000zł. Wskazała, iż jak podjęła prace w lodziarni to pan O. przyszedł i zrobił awanturę szefowi i została zwolniona.

Sąd Rejonowy zważył co następuje :

Sąd częściowo obdarzył wiarą wyjaśnienia oskarżonej gdyż są one spójne, logiczne i nie pozostają w sprzeczności z innymi wiarygodnymi dowodami. W ocenie Sądu wyjaśnienia oskarżonej J. W., w których przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, opisała swoją sytuację życiową i materialną zasługującą na wiarę. Oskarżona potwierdziła również bezsporny fakt istnienia zobowiązania alimentacyjnego na rzecz córki O. O. (1), a także fakt niewywiązywania się z tegoż obowiązku. Wyjaśnienia w tym zakresie są one zgodne z zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności z dokumentacją komorniczą oraz dokumentacją Urzędu Pracy. Sąd Rejonowy dał wiarę przyznaniu się przez oskarżoną do popełnienia zarzucanego jej czynu bowiem w sprawie brak jest rzeczywistych i uzasadnionych powodów, dla których miałaby siebie fałszywie oskarżać. Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonej w zakresie w którym wskazała, iż kupowała córce ubrania, przybory do szkoły inne prezenty w zarzucanym okresie, że utrzymywała kontakt z dzieckiem. W tej części bowiem wyjaśnienia są sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym a w szczególności z zeznaniami świadka A. O..

Zeznaniom świadka A. O., Sąd dał wiarę, bowiem okoliczności, których dotyczą jego zeznania, znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym a w szczególności dokumentacji komorniczej oraz dokumentach O. P. (1) (...). Zeznania te są spójne i logiczne, a także zgodne z ustalonym stanem faktycznym. Świadek bowiem potwierdził, że oskarżona nie łoży na utrzymanie córki, nie uczestniczyła w wychowaniu dziecka, że na rzecz O. przyznano zasiłek alimentacyjny z (...) N., zaś środki otrzymywane z funduszu są płacone w całej kwocie jaka była zasądzona i są przeznaczone na bieżące potrzeby.

Autentyczność ani też prawdziwość wskazanych wyżej dowodów nieosobowych nie była podważana przez żadną ze stron. Mają one charakter urzędowy, bądź w należytej formie dokumentują dokonywane czynności procesowe. Wszystkie one zyskały uznanie Sądu nie budząc jego wątpliwości zarówno co do swej treści jak i zastrzeżeń co do formy. Dlatego też Sąd oparł się na nich w swoich ustaleniach.

W świetle powyższych dowodów i poczynionych na ich podstawie ustaleń Sąd doszedł do przekonania, iż J. W. swym zachowaniem wyczerpała znamiona przestępstwa niealimentacji z art. 209 § 1 kk.

Strona przedmiotowa tego przestępstwa wyraża się w uporczywym uchylaniu się od ciążącego na sprawcy (z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego) obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby uprawnionej i przez to narażenie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Do popełnienia tego czynu dochodzi wtedy, gdy sprawca będąc zobowiązany do obowiązku opieki na mocy ustawy, bądź z mocy orzeczenia sądowego, uchylał się od nałożonego obowiązku w sposób uporczywy, uchylanie to polegało na niełożeniu na utrzymanie

osoby uprawnionej i w wyniku tego zachowania osoba uprawniona narażona została na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż „jednym ze znamion przestępstwa uchylenia się od obowiązku alimentacyjnego jest uporczywość uchylenia się od obowiązku alimentacyjnego, a zatem wystąpienie po stronie sprawcy złej woli polegającej na umyślnym uchyleniu od tej powinności, mimo możliwości jej wykonywania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lipca 2007 r., sygn. akt III KK 144/07).

Sąd Najwyższy stwierdził również, iż „do bytu przestępstwa określonego w art. 209 § 1 k.k. nie wystarczy ustalenie, że oskarżony nie łoży na utrzymanie uprawnionych do alimentacji, lecz konieczne jest ustalenie, że od tego obowiązku uchylił się i to "uporczywie" (oba zwroty mają wydźwięk pejoratywny, świadczący o złej woli sprawcy).” (por. wyroku Sądu Najwyższego z 3 lipca 2003 r., sygn. akt II KK 125/03)

Ponadto w „uchylaniu” mieści się negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do wykonywania nałożonego na nią obowiązku. Oznacza to, że sprawca nie wypełnia tego obowiązku, gdyż uczynić tego nie chce lub lekceważy nałożony obowiązek, podczas gdy ma obiektywną możliwość jego wykonania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., sygn. akt II KRN 204/96).

Nie uiszczając należnych alimentów w okresie od 16 września 2014 roku do 30 marca 2015 roku oraz od 30 czerwca 2015 roku do 11 grudnia 2015 roku oskarżona niewątpliwie wyczerpała znamię uporczywości. To na ojcu dziecka – A. O. spoczywał cały ciężar wychowania i utrzymania O. O. (1), oskarżona w żaden sposób nie partycypowała w kosztach utrzymania córki, nie dostarczał środków materialnych oraz nie uczestniczył w jej wychowaniu. W ocenie Sądu istniało realne niebezpieczeństwo narażania dziecka na niemożność zaspokojenia jego podstawowych potrzeb. W okresie wskazanym w zarzucie to A. O., próbował zaspokoić potrzeby córki, odpowiednie warunki bytowe, wyżywienie, odzież, to on zwracał się o pomoc do O. P. (1) (...). Oskarżona w tym czasie nie interesowała się sytuacją bytową dziecka.

Nie ulega wątpliwości, że oskarżona we wskazanym w zarzucie okresie nie wywiązywała się z ciążącego na niej obowiązku alimentacyjnego wobec O. O. (1). Kwestia ta pozostaje poza sporem. Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.i.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy jest nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb dziecka, ale również od możliwości zarobkowych i majątkowych jego rodziców. Sąd ustalił, że oskarżona w okresie objętym zarzutem nie była zarejestrowana jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy, utrzymywała się z prac dorywczych jak również nie zwracała się o pomoc do O. P. (1) (...). W ocenie Sądu świadczy to, iż obiektywnie J. W. miała możliwość wykonania ciążącego na niej obowiązku, lecz nie wypełniała lekceważąc prawo. J. W. jest osobą zdolną do podjęcia pracy zarobkowej, po stronie oskarżonej brak jest ważnych powodów takich jak stan zdrowia czy wiek, które usprawiedliwiłyby fakt, iż nie wykorzystała ona w pełni swoich możliwości zarobkowych, świadczy o złej woli oskarżonej.

W tej sytuacji, w świetle powyższych rozważań, sprawstwo i wina oskarżonego nie budzą żadnych wątpliwości.

Sąd Rejonowy uznał, iż w stosunku do J. W. zasadnym i celowym będzie zastosowanie instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. W ocenie Sądu, zachodzą wszelkie przesłanki materialne i formalne zastosowania tej instytucji określonej w art. 66 kk. Przede wszystkim podkreślić należy, iż oskarżona nie była uprzednio karana za jakiegokolwiek przestępstwo, a ustawowy wymiar kary przewidziany za czyn z art. 209 § 1 kk mieści się w granicach, o których mowa w art. 66 § 2 kk. Okoliczności popełnienia przez oskarżoną zarzucanego jej w niniejszej sprawie czynu nie budzą żadnych wątpliwości. Oskarżona przyznała się do jego popełnienia, zaś jej wyjaśnienia zostały uznane za wiarygodne w części. Należy zauważyć, iż dzięki pozostałemu zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu – w szczególności w postaci zeznań A. O. oraz zgromadzonej dokumentacji komorniczej, dokumentacji z O. P. (1) (...) oraz U. P. – wszelkie okoliczności również zostały wyjaśnione i nie budzą obecnie żadnych wątpliwości.

Jednocześnie w ocenie Sądu, stopień winy oskarżonej oraz społeczna szkodliwość czynu, nie są znaczne. Podkreślić także należy, iż brak jest jakiegokolwiek podstaw do przyjęcia, że oskarżona, pomimo warunkowego umorzenia postępowania, nie będzie przestrzegała porządku prawnego. Przeciwnie, J. W. pracuje, prowadzi uregulowany tryb

życia, aktualnie wywiązuje się z opieki nad córką O. i nie była dotychczas karana za jakiegokolwiek przestępstwo. Jej postawa w toku prowadzonego postępowania wskazuje, iż szanuje obowiązujące przepisy prawa i ma wolę przestrzegania porządku prawnego. Zdarzenie będące przedmiotem osądu w niniejszej sprawie miało w życiu J. W. charakter incydentalny i brak jest podstaw by przypuszczać, że ponownie naruszy porządek prawny. Przeciwnie, okoliczności sprawy uzasadniają przypuszczenie, że oskarżona pomimo umorzenia postępowania nie popełni ponownie przestępstwa. Reasumując w sprawie niniejszej istnieją wszelkie przesłanki zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania. W ocenie Sądu jakiegokolwiek wyrok skazujący byłby zarówno dla oskarżonej, jak i w odczuciu społecznym orzeczeniem niesprawiedliwym. Określony przez Sąd okres 2 lat próby jest wystarczający dla zweryfikowania stawianej wobec J. W. pozytywnej prognozy i pozwole na podjęcie ewentualnych działań w razie ponownego popełnienia przez nią czynu zabronionego.

W oparciu o treść art. 67 § 3 k.k. Sąd orzeka wobec oskarżonej świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W ocenie Sądu zasadnym i celowym było orzeczenie wobec J. W. świadczenia pieniężnego będącego jedyną formą „dolegliwości” za zaistnienie przedmiotowego zdarzenia.

Ponadto na podstawie art. 72 § 1 pkt. 3 k.k. zobowiązał oskarżoną dołożenia na bieżąco na utrzymanie córki O. O. (1).

W oparciu o treść art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w całości. Mając na uwadze sytuację rodzinną i majątkową oskarżonej, a w szczególności konieczność wspierania finansowego bliskich, Sąd Rejonowy uznał, iż poniesienie kosztów postępowania byłoby dla oskarżonej zbyt uciążliwe.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w wyroku.

Z./

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć P. R.. (...)